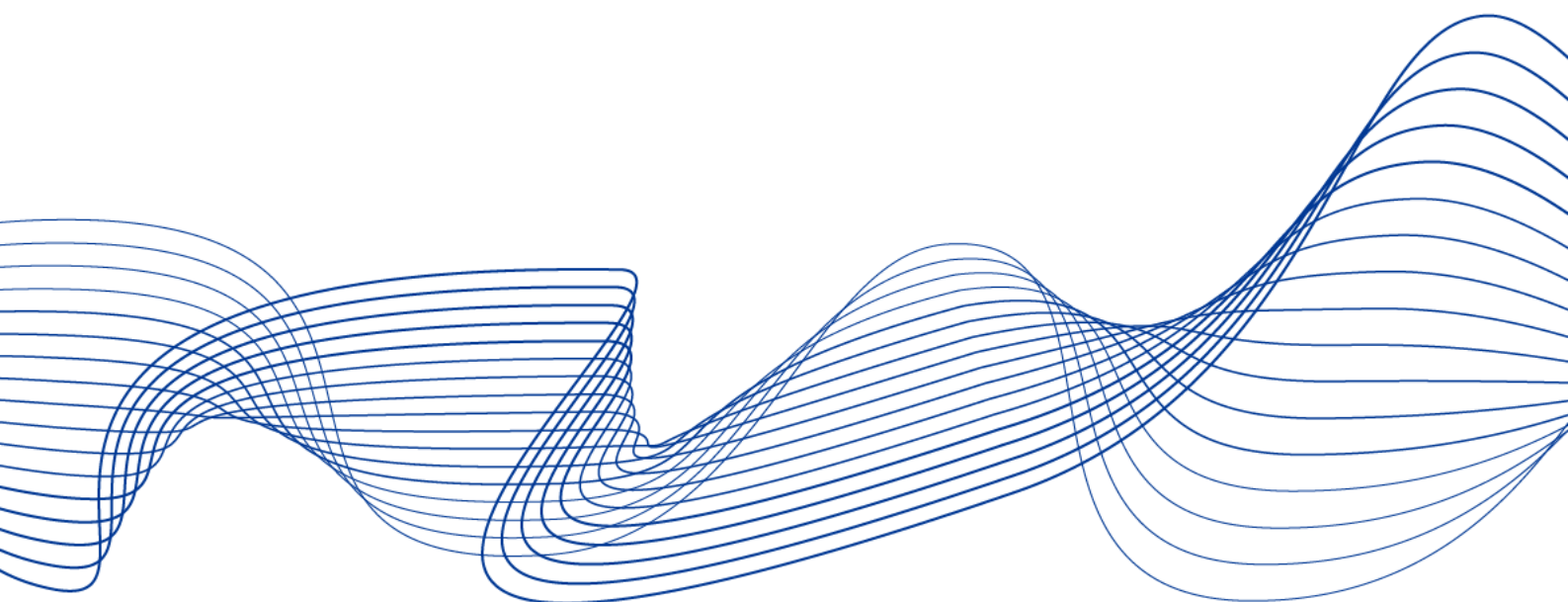

Годишен доклад

2016

ЕССР

Европейски съвет за системен риск

Европейска система за финансов надзор

Съдържание

Предговор	2
Резюме	4
Отпечатване	7

Предговор

Марио Драги, председател на Европейския съвет за системен риск

Това е шестият годишен доклад на Европейския съвет за системен риск (ЕССР), който обхваща периода от 1 април 2016 г. до 31 март 2017 г. През отчетния период ЕССР продължи да наблюдава внимателно уязвимите места от финансовата система на Европейския съюз (ЕС) и да допринесе към политическия дебат в тази област. ЕССР обърна специално внимание на две важни рискови области. Първата е свързана с рисковете, породени от условията на трайно ниски лихвени нива. Анализът на тези рискове, извършен съвместно от ЕССР и ЕЦБ, беше публикуван в доклад по проблемите на макропруденциалната политика, породени от ниските лихвени проценти. Този анализ също така бе причината ЕССР да разглежда установения риск от слабости в балансите на банките, застрахователните дружества и пенсионните фондове като един от двата най-явни риска за финансовата стабилност в ЕС, поставяйки го наравно с риска от преоценка на рисковите премии на световните финансови пазари.

Втората област на риск засяга уязвимостите, свързани с жилищните недвижими имоти. Въз основа на перспективно ориентирана оценка, обхващаща целия ЕС, ЕССР заключи, че средносрочни уязвимости се наблюдават в осем държави членки и публикува публични предупреждения към тези държави членки. ЕССР също така публикува препоръка относно запълването на празноти в данните с цел създаване на по-хармонизирана рамка за наблюдение на развитието на пазарите на жилищни и търговски недвижими имоти в ЕС.

През отчетния период ЕССР освен това увеличи своя капацитет за наблюдение на небанковия сектор. По-специално, ЕССР публикува първото издание на годишен мониторингов доклад относно нерегулирания банков сектор в ЕС, в който се идентифицират източниците на системен риск и усилващите този риск механизми. Във връзка с това ЕССР допринесе за формиране на дебата относно макропруденциалната политика извън банковия сектор. Например определени бяха възможности на краткосрочната политика и дългосрочна програма в тази област.

Освен това ЕССР участва активно в насърчаването на дискусията относно макропруденциалната политика, като бе домакин на редица конференции и семинари. По-конкретно, през септември той проведе първата си годишна конференция, основна тема на която бе позицията на макропруденциалната политика, както и някои от най-важните въпроси от програмата на определящите макропруденциалната политика органи, като например условията на ниски лихвени проценти, последствията от задължението за централизиран клиринг, въведено с цел да се повиши сигурността на търговията с извънборсови деривати, и явният недостиг на сигурни активи на пазарите.

И накрая, бих желал да благодаря на г-н Стефан Ингвес, управител на Sveriges Riksbank, за оказаната подкрепа към ЕССР през последните шест години в качеството му на председател на Консултативния технически комитет (КТК) на ЕССР. Новият председател на КТК, Филип Р. Лейн, управител на Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland, ще заеме поста си през август 2017 г.

Франкфурт на Майн, юли 2017 г.

Марио Драги,
председател на ЕССР

Резюме

Отчетният период се характеризира с условия на нисък икономически растеж и ниски лихвени проценти въпреки по-благоприятните икономически перспективи в европейски и световен мащаб в края на разглеждания период. ЕССР (съвместно с ЕЦБ) отдели значителни ресурси, за да анализира ефекта на тези условия върху финансовата стабилност на ЕС и публикува доклад по проблемите на макропруденциалната политика, породени от ниските лихвени проценти. Освен това нарастващият нерегулиран банков сектор в ЕС бе причината ЕССР да засили мерките за наблюдение и да публикува първия си годишен мониторингов доклад относно нерегулацията на банковия сектор в ЕС, в който се идентифицират източниците на системен риск и усиливащите системния риск механизми.

ЕССР продължи да идентифицира четирите основни риска за финансовата стабилност в ЕС, а именно 1) преоценяване на премията за риск на световните финансови пазари; 2) слабости в балансите на банките, застрахователните дружества и пенсионните фондове; 3) предизвикателства пред устойчивостта на дълга в държавния и корпоративния сектор и сектора на домакинствата; и 4) сътресения и верижно разпространение от небанковите финансови сектори към финансовата система в по-широк план. Както и в предходния годишен доклад на ЕССР, потенциалът за рязък обрат в рисковите премии в глобален мащаб се преценява като силно изразен риск за финансовата стабилност. Поради условията на нисък растеж и ниски лихвени проценти ЕССР отдава съизмеримо по важност значение на слабостите в балансите на банките, застрахователните дружества и пенсионните фондове.

Освен задачата да осъществява макропруденциален надзор на финансовата система на ЕС, ЕССР има правомощия да отправя предупреждения в случай на идентифициране на съществени системи рискове и е необходимо да сигнализира за такива рискове. С оглед на това ЕССР анализира уязвимостите в държавите членки на ЕС в средносрочен план, свързани със сектора на жилищните имоти. Въз основа на своята оценка ЕССР отправи публични предупреждения към осем държави (Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Люксембург, Нидерландия, Швеция и Обединеното кралство). Това са първите публични предупреждения, отправени от ЕССР от създаването му. ЕССР също така установи съществени празноти в наличната информация за анализане на сектора на недвижимите имоти. Поради това ЕССР прие Препоръка относно запълването на празноти в данните за недвижимите имоти с цел да бъде създадена по-хармонизирана рамка за наблюдение на развитието на пазарите на жилищни и търговски недвижими имоти в ЕС.

Идентифицираните от ЕССР основни рискове за финансовата стабилност формират основата за съставянето на неблагоприятни сценарии за провежданите в целия ЕС стрес тестове на европейските надзорни органи (ЕНО). През отчетния период ЕССР предостави неблагоприятни сценарии за стрес тестовете на централните контрагенти (ЦК), провеждани от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), и за стрес тестовете на фондовете за професионално пенсионно осигуряване, провеждани от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО). Подробна информация за тези сценарии се съдържа в настоящия годишен доклад. Предоставените от ЕССР в началото на 2016 г. неблагоприятни сценарии за стрес теста в банковия сектор, проведен от Европейски банков орган (ЕБО), и за стрес теста в застрахователния сектор, проведен от ЕОЗППО, бяха описани в годишния доклад на ЕССР за 2015 г.

През отчетния период беше отбелязана и първата година от функционирането на рамката на доброволна реципрочност, въведена от ЕССР през декември 2015 г. Белгия и Естония бяха първите държави, които през 2016 г. поискаха реципрочност на две от техните мерки съгласно новата рамка. Приетата вследствие на това препоръка на ЕССР към всички държави членки за прилагане на реципрочност спрямо двете мерки в крайна сметка доведе до значително нарастване на исканията за реципрочност в целия ЕС.

ЕССР също така оказва принос за изготвянето на консултационния документ на Европейската комисия относно прегледа на рамката на макропруденциалната политика на ЕС. ЕССР подчерта, че трябва да запази своята независимост, оставайки обаче тясно свързан с ЕЦБ. Той предложи да се запази широкото членство в Генералния съвет и изтъкна, че инструментариумът на макропруденциалната политика трябва да бъде широкообхватен и лесен за употреба. В допълнение бяха предложени някои подобрения в структурата на определени инструменти, насочени към структурните и цикличните измерения на системния риск. Освен това ЕССР предложи инструментите, насочени към системни рискове, възникващи предимно от експозиции, свързани с жилищни недвижими имоти, да бъдат на разположение на създаващите макропруденциални политики органи във всички държави членки на ЕС. И накрая, ЕССР потвърди необходимостта от създаване на правна рамка на макропруденциалната политика, която да обхване и секторите извън банковия сектор.

Освен това ЕССР оказва принос за развитието на макропруденциалната рамка за банковия сектор. На първо място, той представи пред ЕБО своето становище относно въвеждането на коефициент на ливъридж. Въз основа на извършения предварителен анализ ЕССР не намира съществени доказателства за отрицателен ефект на коефициента на ливъридж върху ликвидността на пазара. Второ, ЕССР оказва принос за изготвянето на редовния доклад, координиран от ЕБО, относно цикличността на капиталовите изисквания. Въпреки че докладът признава съществуването на някои аналитични предизвикателства, в него се отбелязва, че не съществуват силни доказателства в подкрепа на наличието на проциклични ефекти вследствие на регламента и директивата за капиталовите изисквания (пакета РКИ/ДКИ IV). Поради това бе предложено да се запази настоящата чувствителна на риск рамка за банковия регулаторен капитал. На трето място, ЕССР представи пред ЕБО своето становище относно дефинирането на коефициент на нетно стабилно финансиране (NSFR). В изразената позиция NSFR се определя като най-добрият инструмент, с който банките разполагат за решаване на структурни проблеми, свързани с ликвидността и падежната трансформация. Отбелязва се, че поради това крайната цел на европейските органи следва да бъде в ЕС да се прилага надеждно и стабилно изискване за NSFR.

Освен това ЕССР участва в разработването на рамка на макропруденциалната политика, която да обхване секторите извън банковия сектор. През юли 2016 г. ЕССР публикува стратегически доклад, в който бяха представени възможностите на краткосрочната политика и задачите на дългосрочната политика, насочени към намаляване на свързаните с небанковия сектор рискове за финансовата стабилност. През отчетния период ЕССР постигна напредък по някои от ключовите задачи, залегнали в стратегията. На първо място, ЕССР предприе мерки за създаването на иновативни макропруденциални инструменти за преодоляване на процикличността на първоначалните маржини и процентни намаления, особено при сделките за финансиране с ценни книжа и дериватите. Второ, ЕССР представи макропруденциална перспектива на пруденциалния надзор на ЦК и застрахователните компании, по специално като участва в текущите прегледи на законодателната рамка.

В сравнение с предходната година през 2016 г. бе отбелязано значително нарастване в броя на мерките, насочени към макропруденциални въпроси. За първи път през тази година

всички държави членки определиха антицикличен капиталов буфер на тримесечна база и проведеха годишен преглед на определянето на други системно значими институции и установяването на капиталови буфери за тях. По отношение на инструментите, които не подлежат на периодичен преглед, около половината от държавите членки са предприели мерки, свързани с макропруденциалната политика, обръщайки специално внимание на инструменти, насочени към рисковете, свързани с жилищните недвижими имоти.

През отчетния период ЕССР продължи да подлага на оценка прилагането на своите предишни препоръки. Оценката на изпълнението на препоръката на ЕССР относно финансирането на кредитните институции показва особено високо ниво на съблюдаване от страна на адресатите на препоръката. Оценката на изпълнението на препоръката на ЕССР относно междинните цели и инструментите на макропруденциалната политика показва, че всички държави членки се стремят да изпълнят препоръчаните от ЕССР междинни цели и ги свързват с конкретни макропруденциални инструменти. Завършването на оценката на съответствието във връзка с препоръката на ЕССР относно фондовете на паричния пазар беше отложено, за да се вземе под внимание финализирането на Регламента на ЕС относно фондовете на паричния пазар.

И накрая, ЕССР организира редица конференции и семинари, за да насърчи дискусиите относно макропруденциалната политика. По-конкретно, ЕССР проведе първата си годишна конференция, участниците в която обсъдиха позицията на макропруденциалната политика, както и някои от най-важните въпроси от програмата на определящите макропруденциалната политика органи, като например условията на ниски лихвени проценти, последствията от задължението за централизиран клиринг, въведено с цел да се повиши сигурността на търговията с извънборсови деривати, и явния недостиг на сигурни активи на пазарите.

Отпечатване

© Европейски съвет за системен риск, 2017 г.

Пощенски адрес 60640 Frankfurt am Main, Germany
Телефон +49 69 1344 0
Уебсайт www.esrb.europa.eu

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел при изрично позоваване на източника.

Данните, съдържащи се в този доклад, са към 31 март 2017 г.

Това е кратка версия на „Годишен доклад на ЕССР 2016“, съдържаща предговора и резюмето. Пълни версии са налични на английски, немски и испански език.

ISSN 1977-5113 (онлайн)
ISBN 978-92-95210-26-4 (онлайн)
DOI 10.2849/553966 (онлайн)
ЕС каталожен номер DT-AB-17-001-BG-N (онлайн)